

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. balandžio 30 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Socialinė apsauga — Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas — Reglamentas (EEB) Nr. 574/72 — 107 straipsnio 1 ir 6 dalys — Reglamentas (EB) Nr. 987/2009 — 90 straipsnis — Darbuotojai migrantai — Valiutos konvertavimas — Atsižvelgimas į Šveicarijoje gaunamas šeimos išmokas, kai valstybė narė apskaičiuoja išmokas išlaikomiems vaikams — Diferencinis priedas — Data, reikšminga Šveicarijoje gaunamas šeimos išmokas konvertuojant į eurus“

Byloje C-250/13

dėl *Finanzgericht Baden-Württemberg* (Vokietija) 2013 m. balandžio 18 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. gegužės 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Birgit Wagener

prieš

Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Villingen-Schwenningen

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Safjan, teisėjai J. Malenovský (pranešėjas) ir A. Prechal,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— B. Wagener, atstovaujamos *Rechtsanwalt B. Hertrich*,

— Europos Komisijos, atstovaujamos F. Schatz ir M. Van Hoof,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72, nustatančio Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, įgyvendinimo tvarką (OL L 74, p. 1; 2004 m. specialusis lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 83), iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1), kuris iš dalies pakeistas 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1386/2001 (OL L 187, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 574/72), 107 straipsnio ir 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, p. 1), 90 straipsnio išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant B. Wagener ir *Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Villingen-Schwenningen* (Federalinė darbo agentūra – Filingeno-Šveningeno šeimos išmokų kasa, toliau – *Familienkasse*) ginčą dėl išmokų išlaikomiems vaikams skyrimo Vokietijoje.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge pasirašytas Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo (OL L 114, 2002, p. 6; toliau – Susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo) įsigaliojo 2002 m. birželio 1 d.
- 4 Šio susitarimo 8 straipsnyje numatyta, kad pagal II priedą susitariančiosios šalys parengia nuostatas dėl socialinės apsaugos sistemų suderinimo.
- 5 Šio susitarimo pirminės redakcijos II priedo 1 straipsnyje numatyta:

„1. Susitariančiosios šalys susitaria socialinės apsaugos sistemų koordinavimo srityje tarpusavyje taikyti šio susitarimo pasirašymo momentu galiojančius ir šio priedo A skirsniu iš dalies pakeistus Bendrijos teisės aktus, į kuriuos pateikiama nuoroda <...>

2. Teisės aktuose, į kuriuos daroma nuoroda šio priedo A skirsnyje, esanti sąvoka „valstybė(s) narė(s)“ apima ne tik valstybes, kurioms taikomi minėti Bendrijos teisės aktai, bet ir Šveicariją.“
- 6 Susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo pradinės redakcijos II priedo A skirsnyje buvo nurodytas 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje (OL L 149, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 35), iš dalies pakeistas ir atnaujintas Reglamentu (EB) Nr. 118/97, kuris iš dalies pakeistas 1999 m. vasario 8 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 307/1999 (L 38, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), ir Reglamentas Nr. 574/72.

Sąjungos teisė

Reglamentai (EEB) Nr. 1408/71 ir 574/72

7 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnio 2 dalies a punktą vienos valstybės narės teritorijoje (toliau – darbo vietos valstybė) pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui iš principo taikomi tos valstybės teisės aktai. Be to, pagal šio reglamento 73 straipsnį pagal darbo sutartį dirbantis asmuo, kuriam taikomi valstybės narės teisės aktai, už savo šeimos narius, gyvenančius kitos valstybės narės teritorijoje (toliau – gyvenamosios vietos valstybė), turi teisę gauti išmokas šeimai, mokamas pagal pirmosios valstybės teisės aktų nuostatas, tartum jie gyventų toje valstybėje, laikantis šio reglamento VI priedo nuostatų.

8 Reglamento Nr. 574/72 10 straipsnio 1 dalies f punkte nustatyta:

„Teisė gauti išmokas ar pašalpas šeimai, priklausančias pagal vienos valstybės narės teisės aktus, pagal kuriuos teisės į tas išmokas ar pašalpas įgijimas nepriklauso nuo draudimo, darbo pagal darbo sutartį arba savarankiško darbo sąlygų, sustabdoma [apribojama], kai tuo pačiu laikotarpiu ir tam pačiam šeimos nariui išmokos yra mokėtinos tik pagal kitos valstybės narės nacionalinės teisės aktus arba laikantis reglamento [Nr. 1408/71] 73, 74, 77 ar 78 straipsnių nuostatų, bendra šių išmokų dydžių suma.“

9 Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnyje „Valiutos konvertavimas“ nurodyta:

„1. Toliau išvardytose nuostatose:

a) reglamento [Nr. 1408/71]: 12 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse, 14d straipsnio 1 dalyje, 19 straipsnio 1 dalies b punkto paskutiniame sakinyje, 22 straipsnio 1 dalies ii papunkčio paskutiniame sakinyje, 25 straipsnio 1 dalies b punkto priešpaskutiniame sakinyje, 41 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose, 46 straipsnio 4 dalyje, 46a straipsnio 3 dalyje, 50 straipsnyje, 52 straipsnio b punkto paskutiniame sakinyje, 55 straipsnio 1 dalies ii papunkčio paskutiniame sakinyje, 70 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje, 71 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje ir b punkto ii papunkčio priešpaskutiniame sakinyje;

b) reglamento [Nr. 574/72]: 34 straipsnio 1, 4 ir 5 dalyse,

viena valiuta išreikštų sumų konvertavimo į kitą valiutą norma laikoma Komisijos apskaičiuota norma, kuri remiasi Europos centrinio banko paskelbtu mėnesiniu pagrindinių valiutų kursų vidurkiu, apskaičiuotu per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą ataskaitinį laikotarpį.

2. Skaičiavimo laikotarpis yra:

- sausis konvertavimo kursui, galiojančiam nuo balandžio 1 d.,
- balandis konvertavimo kursui, galiojančiam nuo liepos 1 d.,
- liepa konvertavimo kursui, galiojančiam nuo spalio 1 d.,
- spalio konvertavimo kursui, galiojančiam nuo sausio 1 d.

4. Datą, į kurią atsižvelgiama nustatant 1 dalyje nurodytais atvejais taikomą konvertavimo kursą, nustato [Darbuotojų migrantų socialinės apsaugos] administracinė komisija Audito valdybos pasiūlymu.

5. Konvertavimo kursas, taikomas 1 dalyje nurodytais atvejais, paskelbiamas *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* priešpaskutinį mėnesį iki mėnesio, nuo kurio pirmosios dienos jis taikomas.

6. 1 dalyje nenumatytais atvejais konvertuojama pagal oficialų keitimo kursą, galiojantį tą dieną, kurią išmokamos ir kompensuojamos išmokos.“

Reglamentai (EB) Nr. 883/2004 ir 987/2009

- 10 Reglamentas Nr. 1408/71 buvo pakeistas 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 200, p. 1). Reglamentas Nr. 574/72 buvo pakeistas Reglamentu Nr. 987/2009. Šie nauji reglamentai pagal Reglamento Nr. 883/2004 91 straipsnį ir Reglamento Nr. 987/2009 97 straipsnį tapo taikytini nuo 2010 m. gegužės 1 d.
- 11 Priėmus šiuos reglamentus, 2012 m. kovo 31 d. Jungtinio komiteto, įsteigto pagal Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo, sprendimu Nr. 1/2012, kuriuo pakeičiamas to Susitarimo II priedas dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 103, p. 51), buvo numatyta nauja šio priedo redakcija, įsigaliojanti nuo 2012 m. balandžio 1 d., t. y. šio sprendimo įsigaliojimo dienos. Šio priedo naujos redakcijos A skirsnyje daroma nuoroda į reglamentus Nr. 883/2004 ir 987/2009, o ne į reglamentus Nr. 1408/71 ir 574/72.
- 12 Pagal Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnį asmuo turi teisę gauti išmokas šeimai pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktus, taip pat ir už savo šeimos narius, gyvenančius kitoje valstybėje narėje.
- 13 Minėto reglamento 68 straipsnio 2 dalyje teigiama:
- „Jeigu teisės į išmokas sutampa, išmokos šeimai mokamos pagal tuos teisės aktus, kurie buvo pripažinti prioritetiniais pagal 1 dalies nuostatas. Pagal kitą, pirmajam prieštaraujantį, teisės aktą arba aktus priklausančių išmokų šeimai mokėjimas sustabdomas mokant tik pirmajame teisės akte numatyto dydžio išmoką, o už ją viršijančią sumą prireikus mokamas diferencinis priedas. Tačiau už vaikus, kurie, kai teisės į atitinkamą išmoką yra įgytos tik gyvenamosios vietos pagrindu, gyvena kitoje valstybėje narėje, toks diferencinis priedas neturi būti mokamas.“
- 14 Minėto reglamento 87 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta tokia pereinamojo laikotarpio nuostata, kuri pagal Reglamento Nr. 987/2009 93 straipsnį taikoma tik atvejams, kuriems taikomas pastarasis reglamentas:
- „Pagal šį reglamentą neįgyjama jokių teisių iki jo įsigaliojimo.“
- 15 Reglamento Nr. 987/2009 90 straipsnyje nustatyta:
- „Taikant pagrindinį reglamentą [Nr. 883/2004] ir įgyvendinimo reglamentą [Nr. 987/2009], dviejų valiutų keitimo kursu laikomas Europos centrinio banko paskelbtas valiutų perskaičiavimo kursas. [Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo] administracinė komisija nustato datą, į kurią atsižvelgiant nustatomas keitimo kursas.“
- 16 Ši administracinė komisija priėmė 2009 m. spalio 15 d. Sprendimą Nr. H3 dėl datos, į kurią turi būti atsižvelgiama nustatant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 987/2009 90 straipsnyje nurodyto konvertavimo kursus (OL C 106, 2010, p. 56).

Vokietijos teisė

- 17 Pajamų mokesčio įstatymo (*Einkommensteuergesetz*) 62 straipsnio 1 dalies 1 punktą suformuluotas taip:

„Pagal šį įstatymą teisę į šeimos išmokas už vaikus, kaip tai suprantama pagal 63 straipsnį, turi kiekvienas asmuo, kuris:

1. nuolat ar įprastai gyvena nacionalinėje teritorijoje <...>“

- 18 Šio įstatymo 65 straipsnio „Kitos vaiko išmokos“ 1 dalies 2 punkte nustatyta:

„Pašalpos šeimai nėra mokamos už vaiką, už kurį mokama viena iš toliau nurodytų išmokų arba kuri būtų mokama, jei būtų paduotas toks prašymas:

<...>

2. užsienyje skiriamos vaiko išmokos, panašios į pašalpas šeimai arba į 1 punkte nurodytas išmokas.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 19 Situoktiniai Wagener su savo trimis vaikais gyvena Vokietijoje. B. Wagener nedirba. Dr. Ch. Wagener nuo 2006 m. spalio 1 d. dirba samdomą darbą Šveicarijoje. Dėl šios darbinės veiklos nuo 2006 m. spalio mėn. iki 2011 m. lapkričio mėn. jis už tris vaikus gavo Šveicarijoje mokamas šeimos išmokas.
- 20 Tuo pačiu laikotarpiu dr. Ch. Wagener taip pat gavo Vokietijoje mokamą pašalpą šeimai už vaikus. Kadangi *Familienkasse* nebuvo informuota apie dr. Ch. Wagener įsidarbinimą Šveicarijoje, buvo mokama viso dydžio nurodyta pašalpa šeimai.
- 21 2012 m. vasario mėn. sužinojusi apie šį įsidarbinimą, *Familienkasse* 2012 m. spalio 18 d. sprendimu panaikino minėtą pašalpą už vaikus nuo 2006 m. spalio mėn. ir pareikalavo grąžinti gautą sumą.
- 22 Šiomis aplinkybėmis *Familienkasse* rėmėsi tuo, kad pagal Reglamento Nr. 574/72 10 straipsnio 1 dalies a punktą B. Wagener turėjo teisę iš Vokietijos valstybės gauti „diferencinę“ vaiko išmoką, kuri lygi Vokietijoje gaunamų vaiko išmokų ir Šveicarijoje mokamų šeimos išmokų skirtumui. Be to, *Familienkasse* pareikalavo, kad B. Wagener užpildytų atitinkamą prašymą.
- 23 Tačiau pranešus tikslią Šveicarijoje gaunamų šeimos išmokų sumą, 2012 m. spalio 17 d. sprendimu *Familienkasse* atmetė prašymą mokėti šeimos išmokų diferencinį priedą dviem pirmiesiems B. Wagener vaikams už laikotarpį nuo 2006 m. spalio iki 2011 m. lapkričio mėn., motyvuodama tuo, kad Šveicarijoje mokamų šeimos išmokų suma viršijo Vokietijoje gaunamas išmokas. Už trečiąjį vaiką *Familienkasse* skyrė B. Wagener diferencinį 39,42 EUR dydžio šeimos išmokos priedą už minėtą penkerių metų laikotarpį.
- 24 Konvertuodama Šveicarijoje mokamas šeimos išmokas į eurus, *Familienkasse* rėmėsi *Bundesagentur für Arbeit* (Federalinė darbo agentūra) fiksuotu valiutos keitimo kursu, galiojusiu 2012 m. ketvirtąjį ketvirtį.
- 25 2012 m. lapkričio 8 d. prieštaravimu B. Wagener užginčijo šio valiutos keitimo kurso taikymą. 2012 m. lapkričio 21 d. sprendimu *Familienkasse* atmetė šį prieštaravimą ir nurodė, kad minėtas konvertavimas buvo atliktas pagal Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 1 ir 2 dalis.

- 26 Vėliau B. Wagener prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikė skundą, kuriame, be kita ko, nurodė, kad toks konvertavimas turi būti atliktas taikant reglamentus Nr. 883/2004 ir 987/2009 kartu su Sprendimu H3.
- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad, viena vertus, šie teisės aktai Šveicarijos Konfederacijai taikytini tik nuo 2012 m. balandžio 1 d. Kita vertus, jis nurodo skirtingą nacionalinių teismų praktiką dėl valiutų konvertavimo siekiant apskaičiuoti šeimos išmokų išlaikomiems vaikams diferencinį priedą. Iš tiesų, kai kurie nacionaliniai teismai taikė Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalį, o kiti, pavyzdžiui, *Finanzgericht München* (Miunchene finansų teismas), rėmėsi šio reglamento 107 straipsnio 1 dalimi, nors šioje nuostatoje nėra minimas nurodyto reglamento 10 straipsnis.
- 28 Pastarojo teismo nuomone, Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalis nėra skirta valiuta mokamų socialinių išmokų konvertavimui, siekiant apskaičiuoti šeimos išmokų diferencinį priedą pagal šio reglamento 10 straipsnį, nes jame nenurodoma tiksli data, kuria remiantis turi būti atliekamas toks konvertavimas. Be to, taikant minėto reglamento 107 straipsnio 6 dalį, kompetentingai institucijai būtų sudėtingiau praktiškai apskaičiuoti išmokas, sumokėtas daugeliui gavėjų per ilgą laikotarpį, įpareigojant šią instituciją apskaičiuoti šių išmokų dydį remiantis kiekvieno šių išmokų, skiriamų kiekvienam atskiram gavėjui, mokėjimo data. Be to, egzistuoja ES teisės reguliavimo spraga, kuri turėtų būti panaikinta pagal analogiją taikant Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 1 dalį.
- 29 Šiomis aplinkybėmis *Finanzgericht Baden-Württemberg* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar esant aplinkybėms, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kai 2012 m. spalio 17 d. Vokietijos *Familienkasse* (Šeimos išmokų kasa) pagal Reglamento Nr. 574/72 10 straipsnio 1 dalies a punktą paskyrė vaiko išmoką už laikotarpį nuo 2006 m. spalio mėn. iki 2011 m. lapkričio mėn. ir [atskaičiusi ją] išmokėjo Šveicarijos Konfederacijoje gaunamų šeimos išmokų [ir Vokietijos išmokų] skirtumą, Šveicarijos frankais gaunamos Šveicarijos šeimos išmokos turi būti konvertuojamos į eurus pagal Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 1 dalį, Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalį ar Reglamento Nr. 987/2009 90 straipsnį kartu su [Sprendimu Nr. H3]?
  2. Jei remiantis atsakymu į pirmąjį klausimą konvertuoti reikia tik ar iš dalies pagal Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalį, ar esant pirmame klausime nurodytoms aplinkybėms konvertavimui svarbu tai, kada buvo sumokėta priskaičiuota užsienyje gaunama išmoka, arba ar svarbu tai, kada išmokama šalyje gaunama išmoka, prie kurios priskaičiuojama užsienyje gaunama išmoka?
  3. Jei remiantis atsakymu į pirmąjį klausimą konvertuoti reikia tik ar iš dalies pagal Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 1 dalį, kaip esant aplinkybėms, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, reikia nustatyti Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodytą datą, į kurią turi būti atsizvelgiama? Ar konvertavimui turi reikšmės, kada Šveicarijos įstaiga paskyrė ar išmokėjo priskaičiuotas šeimos išmokas?
  4. Jei remiantis atsakymu į pirmąjį klausimą konvertuoti reikia tik ar iš dalies pagal Reglamento Nr. 987/2009 90 straipsnį kartu su <...> Sprendimu Nr. H3, pagal kurią <...> Sprendimo Nr. H3 nuostatą [2 punktą, 3 punkto a papunktį ar 3 punkto b papunktį] ir koku būdu turi būti konvertuojamos šeimos išmokos, kai nacionalinės teisės aktuose, susijusiuose su šalyje skiriamomis šeimos išmokomis, numatytas atsisakymas mokėti išmokas ([Pajamų mokesčio įstatymo] 65 straipsnio 1 dalies 2 punktas) ir šios skiriamos tik pagal Sąjungos teisės aktus? Ar konvertavimui turi reikšmės, kada Šveicarijos įstaiga paskyrė ar išmokėjo priskaičiuotas šeimos išmokas?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 30 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar tokiomis aplinkybėmis, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, valiuta gaunamos šeimos išmokos turi būti konvertuojamos pagal Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 1 dalį, šio reglamento 107 straipsnio 6 dalį ar pagal Reglamento Nr. 987/2009 90 straipsnį.
- 31 Šiuo klausimu pažymėtina, kad iš Susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo, nagrinėjamo kartu su Sprendimu Nr. 1/2012, II priedo 1 straipsnio 1 dalies matyti, jog pagal šį susitarimą mokamų išmokų koordinavimo srityje reglamentai Nr. 1408/71 ir 574/72 buvo taikytini laikotarpiu nuo 2002 m. birželio 1 d. iki 2012 m. kovo 31 d. Reglamentai Nr. 883/2004 ir 987/2009 taikytini nuo 2012 m. balandžio 1 d.
- 32 Pagrindinėje byloje Vokietijos institucijos turi į eurus konvertuoti šeimos išmokas, kurias Šveicarijos valstybė sumokėjo laikotarpiu nuo 2006 m. spalio mėn. iki 2011 m. lapkričio mėn. Taigi teisė į šias išmokas yra nustatyta reglamentų Nr. 1408/71 ir 574/72 nuostatose, konkrečiai Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnio 2 dalies a punkte ir 73 straipsnyje, taip pat Reglamento Nr. 574/72 10 straipsnio 1 dalies a punkte, o ne reglamentų Nr. 883/2004 ir 987/2009 nuostatose.
- 33 Šiomis aplinkybėmis tokios valiuta mokamos išmokos turi būti konvertuojamos pagal Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnį, susijusį su išmokų konvertavimu pagal reglamentų Nr. 1408/71 ir 574/72 nuostatas, o ne pagal Reglamento Nr. 987/2009 90 straipsnį, nes pagal pastarosios nuostatos sąlygas toks konvertavimas atliekamas tik taikant reglamentų Nr. 883/2004 ir 987/2009 nuostatas.
- 34 Siekiant nustatyti pagrindinėje byloje taikytino Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio dalį, reikia priminti, kad šio reglamento 107 straipsnio 1 dalis apibrėžia valiutos konvertavimo sąlygas tik joje aiškiai nurodytų nuostatų taikymo tikslais (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Grisvard ir Kreitz*, C-201/91, EU:C:1992:368, 23 ir 25 punktus).
- 35 Tačiau Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 1 dalyje nenurodomas nei Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnio 2 dalies a punktas, nei šio reglamento 73 straipsnis, nei Reglamento Nr. 574/72 10 straipsnio 1 dalis. Todėl [107 straipsnio 1 dalis] negali būti taikoma pagrindinėje byloje.
- 36 Kadangi Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalis, kaip nurodyta formuluotėje, turi būti taikoma tais atvejais, kurių neapima šio reglamento 107 straipsnio 1 dalis, pagrindinėje byloje nagrinėjamų išmokų valiutos konvertavimui taikytina šio straipsnio 6 dalis.
- 37 Šios išvados nepaneigia argumentas, jog pagal minėto reglamento 107 straipsnio 6 dalį nėra palengvinamos išmokų valiutos konvertavimo operacijos, siekiant apskaičiuoti šeimos išmokų diferencinį priedą pagal šio reglamento 10 straipsnį.
- 38 Iš tiesų, kadangi Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio formuluotė yra aiški atsižvelgiant į ryšį tarp 1 ir 6 dalių, argumentai, kurie pagrįsti didesne šio reglamento 107 straipsnio 1 dalyje minėto metodo nauda, negali paneigti tokios formuluotės (Sprendimo *Grisvard ir Kreitz*, EU:C:1992:368, 23 ir 25 punktai).
- 39 Kalbant apie tai, kad yra galimų klausimų, susijusių su valiutos konvertavimo data pagal minėto reglamento 107 straipsnio 6 dalį, ši aplinkybė nepateisina šios nuostatos netaikymo. Tačiau atsakymas į šiuos klausimus kyla iš nagrinėjamos nuostatos aiškinimo.

40 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, į pirmąją klausimą reikia atsakyti taip, kad tokiomis aplinkybėmis, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, valiuta gaunamos šeimos išmokos turi būti konvertuojamos pagal Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalį.

Dėl antrojo klausimo

41 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad valiuta gaunamos šeimos išmokos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, siekiant apskaičiuoti šeimos išmokų diferencinį priedą pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalies a punktą, turi būti konvertuojamos pagal oficialų keitimo kursą, galiojantį šių išmokų mokėjimo darbo vietos valstybėje dieną, ar taip, kad jos turi būti konvertuojamos pagal oficialų keitimo kursą, galiojantį diferencinio priedo mokėjimo gyvenamosios vietos valstybėje dieną.

42 Šiuo klausimu minėto reglamento 107 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad valiuta konvertuojama pagal oficialų keitimo kursą, galiojantį tą dieną, kurią išmokamos išmokos.

43 Be to, iš Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnio 2 dalies a punkto ir 73 straipsnio, nagrinėjamo kartu su Reglamento Nr. 574/72 10 straipsnio 1 dalies a punktu, matyti, kad pagal darbo sutartį dirbantis asmuo turi teisę gauti išmokas ar pašalpas šeimai, mokamas pagal darbo vietos valstybės teisės aktus, o jo teisė gauti išmokas ar pašalpas šeimai, priklausančias pagal gyvenamosios vietos valstybės teisės aktus, apribojama bendra pirmiau minėtų išmokų dydžių suma.

44 Iš to matyti, kad jei šeimos išmokos, numatytos pagal darbo vietos valstybės teisės aktus, yra didesnės nei numatytosios pagal gyvenamosios vietos valstybės teisės aktus, darbuotojo teisė į pastarąsias išmokas apribojama bendra visų šių išmokų dydžių suma. Todėl toks darbuotojas negauna jokių išmokų iš gyvenamosios vietos valstybės.

45 Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad pagal Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalies formuluotę besąlygiškai įpareigojama išmokas konvertuoti pagal oficialų „mokėjimo“ dienos kursą, ši formuluotė turi būti skaitoma kaip nurodanti išmokų, mokamų pagal darbo vietos valstybės teisės aktus, konvertavimą, jeigu tokios išmokos mokamos bet kuriuo atveju, o gyvenamosios vietos valstybėje numatytos išmokos mokamos tik tam tikromis sąlygomis, taigi ši formuluotė yra sąlyginė ir neaiški.

46 Be to, toks aiškinimas užtikrina nesutapties taisyklių, kaip antai numatytų Reglamento Nr. 574/72 10 straipsnio 1 dalies a punkte, kuriomis siekiama užtikrinti keliose valstybėse mokamų išmokų gavėjui visą išmokų sumą, atitinkančią pagal vienos iš šių valstybių teisės aktus mokėtinos palankiausios išmokos sumą, veiksmingumą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Romano*, 98/80, EU:C:1981:104, 24 punktą).

47 Iš tiesų, reikia pažymėti, kad tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, darbo vietos valstybėje mokamų šeimos išmokų gavėjas gyvena valstybėje narėje, kuri moka šeimos išmokų diferencinį priedą, todėl darbo vietos valstybėje mokamos išmokos perkeliamos į gyvenamosios vietos valstybę. Tačiau tik po to, kai šias išmokas sumoka darbo vietos valstybė ir šių išmokų sumą konvertuoja į gyvenamosios vietos valstybės valiutą, susijęs asmuo gali pasinaudoti pastarojoje valstybėje mokamu diferenciniu priedu, jei konvertuojama suma yra mažesnė už išmokos, mokėtinos pagal gyvenamosios vietos valstybės teisės aktus, sumą.

48 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, į antrąją klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 574/72 107 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad valiuta gaunamos šeimos išmokos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, siekiant apskaičiuoti šeimos išmokų diferencinį priedą pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalies a punktą, turi būti konvertuojamos pagal oficialų keitimo kursą, galiojantį šių išmokų mokėjimo darbo vietos valstybėje dieną.

Dėl trečiojo ir ketvirtojo klausimų

49 Atsižvelgiant į pirmojo klausimo atsakymą, į trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

50 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

1. Tokiomis aplinkybėmis, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, valiuta gaunamos šeimos išmokos turi būti konvertuojamos pagal 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72, nustatančio Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, įgyvendinimo tvarką, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97, kuris iš dalies pakeistas 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1386/2001, 107 straipsnio 6 dalį.
2. Reglamento Nr. 574/72, iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 118/97, kuris iš dalies pakeistas Reglamentu Nr. 1386/2001, 107 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad valiuta gaunamos šeimos išmokos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, siekiant apskaičiuoti šeimos išmokų diferencinį priedą pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalies a punktą, turi būti konvertuojamos pagal oficialų keitimo kursą, galiojantį išmokų mokėjimo valstybėje narėje, kurios teritorijoje susijęs darbuotojas dirba pagal darbo sutartį, dieną.

Parašai.